

I R O D A L O M

Erdészeti Kísérletek XXXIX. évf. 1—2. sz. 1937.

A m. kir. erdészeti kutatóintézet patinás folyóiratának most megjelent 160 oldalas füzete három tanulmányt hoz.

Vitéz *Botvay* Károly: „Az ülepedés zavarainak elhárítása az Odén-féle eljárás alapján történő mechanikai elemzésnél“ c. munkáját (1—17 old.), dr. *Pallay* Nándornak a „Különböző fogszerkezetű kézi döntőfűrészek és a „Rinco“ motorfűrész teljesítménye erdei-fenyő bányafa kereszttirányú felfűrészelésénél“ című tanulmánya követi (18—39. old.), mint az évek óta folytatott vizsgálatok negyedik része. A nyert adatokat 4 táblázat teszi jól áttekinthetővé. Az eredményekből szerző megállapítja, hogy a láncfűrészeknek a gyakorlati erdőgazdaságban csak olyan esetekben van létjogosultságuk, amikor pl. valamely elemi csapás (széldöntés, rovarkárosítás) következtében nagymennyiségű fát kell a minőségi romlás megakadályozása céljából sürgősen feldolgozni.

Dr. *Kovács* Ernő: „A sarjeredetű akácállományok faállományszerkezetének vizsgálata“ c. munkája közel 100 oldalt ölel fel. Szerző a rendelkezésére álló 96 próbaállomány adatai alapján a sarjeredetű akácállományok belső összetételét és annak a korrallal való változását tette tanulmány tárgyává. A vizsgálatok főleg a törzssztyályoknak a faállomány biológiai tagolódásából adódó fejlődési menetére vonatkoznak.

A faállományt t. i. egy magasabbrendű „populációnak“ kell tekintenünk, amelynek összetétele bizonyos szabályszerűséget mutat.

Rövid bevezetés és az alkalmazott matematikai-statisztikai módszerek ismertetése után szerző részletesen tárgyalja az egyes törzssztyályok, továbbá az egész állomány fatömegének és tényezőinek (törzsszám, magasság, átmérő, körlapösszeg, alakszám) egymással való összefüggését és a korrallal való változását, valamint az állományok törzssztyámszerinti összetételét. Ezeket a fejtegetéseket 33 ábra és 27 táblázat világítja meg.

Szerző az elméleti megállapítások gyakorlati jelentőségét is aláhúzza és tanulmánya ezáltal az erdőgazdaság szélesebb körei számára is sok érdekes adatot tartalmaz.

Agostini A.: Az erdészeti milícia a fascista uralom V—XV. éveiben. (Milicia Forestale dal V al XV E. F.), Officine dell' Instituto Italiano d'Arti Grafiche, Bergamo 1937. 58 félfives oldal.

A fascista uralom 5. évétől a 15.-ig (1926—1936.) terjedő tíz esztendőről, vagyis az 1926-ban életrehívott olasz erdészeti milícia első tíz esztendejének munkásságáról számol be *Agostini* professzor erdész-altábornagy, az erdészeti milícia parancsnoka ebben a díszkötéses, a megszokott beszámolóktól erősen eltérő munkában. Az igazán művészi kiállítású, nagyon szép, album-alakú kötet egészen új a maga nemében. Izléssel kiválogatott, tökéletes fényképek és festmények sorozata ez a beszámoló, amelyben ismertető leírás egyáltalában nincs. Szöveget hiába keresünk benne, legfeljebb egy-két szállóigévé vált híres mondást találunk odavetve és itt-ott a képek alatt rövid magyarázatot. Mégis világosabban, gyorsabban és könnyebben megértjük ebből a szórakoztató fényképsorozatból az erdészeti milícia tíz évi munkájának értékét, mintha betűkkel sűrűn teleírt ugyanannyi oldalas szakleírást kellett volna átolvasnunk.

Elöl *Mussolini* kormányfő képét találjuk az egyik beszédéből vett idézettel: „Folytassátok buzgalommal és kitartással a megkezdett fáradságos munkát, hogy jókarban tartásátok Itáliának azokat a nagy szerepre hivatott erdeit, amelyek annak idején a háromevezősök fáját nyújtották Rómának s amelyek a tengeri köztársaságok hajóhadának faanyagát szolgáltatták és azért, hogy újra életre keltsétek hazánk hegységein azt a zöld erdőtakarót, amelyik majd birodalmunk szépségét még teljesebbé teszi.“

A következő lap *Arnaldo Mussolininak*, a Duce néhai öccsének, az olasz Nemzeti Erdészeti Tanács első elnökének mondását idézi: „Milliárdnyi esemetét kell ültetni, hogy a beerdősítendő terület százezer hektárokat tegyen ki. Ajánljuk pedig ezt a fáradságunkat unokáinknak és unokáink unokáinak.“

A mű címlapján *Agostini* mondása áll: „Az első tíz esztendei tevékenységnek ez a beszámolója igazolása és biztosítéka annak, hogy a feketeinges erdészek eleget tettek s a jövőben is mindig lelkesedéssel tesznek eleget mindannak, ami nekik osztályrészül jut a munkából, kockázatból és önfeláldozásból“.

Táblázat következik. Mutatja, hogy az erdészeti milícia tiszt, altiszt és közlegény tagjai közül szolgálatteljesítés közben hányan haltak és hányan sebesültek meg tíz év alatt; mutatja továbbá az adományozott katonai és polgári kitüntetések számát.

Több oldal, hosszabb képsorozat érteti meg velünk ezután, hogy az erdészeti milícia mint katonai alakulat *Agostini* vezérlő altábornagy vezetése alatt milyen érdemeket szerzett az olasz-abesszín határára. Keletafrikai térképrészlet mutatja a győzel-

mes olasz hadsereg erdész-zászlóaljainak előnyomulási vonalát, a végzett műszaki (út-, vasútépítési) munkálatok helyét. Táblázatból olvassuk a harc téren esetlekek, megsebesültek számát, valamint a kitüntettekét. Háborús felvételek s művészi festmények mutatják be az erdészt mint katonát a harc téren.

Az erdészeti szakoktatás fényképsorozatóban az erdőtisztai főiskola hallgatóit látjuk erdészeti műszaki és gazdasági gyakorlaton, meg az ágyú kezelésének tanulása közben is. Az erdőtisztai főiskolát (Firenze) tíz év alatt összesen 190-en, az erdészeti altisztképző iskolát (Vallombrosa) 432-en, az erdészeti közlegény-képző iskolát (Cittaduale) pedig 3170-en végezték el sikerrel.

A végzett erdőgazdasági és erdészeti műszaki munkálatokról következik hosszú képsor. A képek alá írt 1—2 szavas magyarázatokból olvashatjuk ki a tíz évre vonatkozó következő teljesítményeket: Örjárat alkalmával lóháton, sível vagy gyalog megtett út: 105 millió km, az eközben felfedezett erdei kihágások száma 500.000. 85.000 hektárnyi kopár beerdősítésére és 300 ezer hektár rontott erdőnek jókarbahozatalára összesen 300 millió lírát adtak ki. Kopárfásításokra 500 millió facemetét és 4.2 millió kg famagot használtak fel. Az erdészeti milícia átlagosan napi 10.000 munkást foglalkoztatott. Csemetekertjeiben összesen félmilliárd erdei facemetét neveltek. Kopárok erdősítésére és vadpatakszabályozás céljaira 15.000 km alagesövet fektettek le, 45.000 km rőzsefonatot készítették; gátat építettek: fából 200.000 m³, kőből 3 millió m³ térfogatban. Az épített és jókarba hozott utak hossza 3300 km, a gyalogutak és öszvérral járható utaké pedig 6800 km. Az épített erdészházak, kaszárnyák és egyéb házak száma 3200. Hegyvidéki legelők javítására 21 millió lírát adtak ki.

Igen szép felvételek következnek ezután az állami erdőkben végzett munkálatokról, erdei faszállítási berendezésekről, az állami fűrésztelepekről s a vadban bővelkedő nemzeti parkokról. Majd több felvételen szemlélhetjük a gyarmati erdészeti milícia munkálatait az afrikai olasz gyarmatokon.

A képek sorozatát egy, a feketeinges erdész munkáját és kitartó hűségét jelképező, művészi kiállítású, allegorikus kép zárja le.

Dr. Luncz Géza.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

„ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT.“ Band 4. Heft 12. 1937.

Dr. Krča: Csehszlovákia erdőgazdasága. (Die Forstwirtschaft in der Tschechoslowakei.) 819—872. old.

Csehszlovákia erdőgazdaságáról teljes áttekintést nyújt ez a 20 képpel illusztrált tanulmány. Az ország területi, népességi és

közlekedési adatait röviden érintve, szerző előbb az erdők területének, a főbb fafajok százalékos eloszlásának az adatait közli, amit a gazdálkodás módjainak az erdészeti igazgatásnak, erdészeti üzemeknek és erdei használatoknak a leírása követ. Az erdőfelügyeletnek, az erdő- és fagazdasági politikának, az erdészeti szakoktatásnak, erdészeti egyesületeknek, szaklapoknak és a vadászatnak ismertetésével fejeződik be a mindvégig érdekes tanulmány.

Dr. Tomasovszky Imre.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG. 1937. 12. sz.

Reinhardt: Az erdészeti politika mint tudomány és a négyéves terv. (Die Forstpolitik als Wissenschaft und der Vierjahresplan.) 349—359. old.

A nyersanyagtermelés tökéletes kiépítése érdekében Németországban *Göring* miniszterelnök vezetése alatt egy 4 éves gazdasági terv kerül végrehajtásra, amelynek célja nem a meglévő készletek elosztásának újabb szabályozása, hanem a termelési lehetőségek fokozása és javítása által az önellátás legteljesebb biztosítása.

A tudomány annyi, mint igazság, vagy legalább is igazságra való törekvés. Ezért nem szabad a tudományos kutatást korlátozni. De miután végeredményben a tudomány is a közösség javát kell hogy szolgálja, az államnak joga van olyan irányban állást foglalni, hogy az egyetemes érdekek szempontjából az egyes tudományágak közül elsősorban melyiknek és milyen irányú fejlesztése szükséges.

Az erdészeti politika, mint tudomány az erdőgazdaságnak a közgazdasághoz való kapcsolatait vizsgálja, mint politika pedig a rendelkezésre álló javaknak a köz érdekében való legcélszerűbb elosztására törekszik.

Tágabb értelemben a gazdaságtudománynak egyik, a talaj erdészeti használatán alapuló ágát képviseli, melynek legfontosabb fegyvere az *erdészeti statisztika*.

Szűkebb értelmezése szerint az erdőgazdaságban termelt javak elosztásának irányítását jelenti, amelyeknek szerves része a fapiac helyzetének ismerete.

Az erdőgazdasági javak lehetnek ú. n. szabad javak, amelyek az erdőnek honvédelmi, népegészségügyi, éghajlati stb. szerepéből folynak és tulajdonképpen gazdasági javak, amelyeknek a szorosabban vett erdészeti politika szerint való megfelelő elosztása a német négyéves terv erdőgazdasági részének gerince.

Ezeknek az elméleti megállapításoknak előrebocsátásával szerző sorra veszi a négyéves terv célkitűzésének 3 feladatesoportját. Ezek szerint: 1. az erdőgazdasági termékek elhelyezése és for-

galma, 2. az erdészeti javak termelése és 3. az erdőgazdaság jövedelmének hova fordítása oly módon szabályozandó, hogy az önellátás kérdése a lehető legtökéletesebb megoldást nyerhessen.

Részletekre bővebben, sajnos, nem térhetünk ki, de a felette érdekes tanulmányt *melegen ajánljuk kartársaink figyelmébe*. Nemesak azokéba, akik szakunk tudományos művelői, hanem a *gyakorlati embereinek is*, mert amit belőle pl. a piac szabályozására, a termeléseknek megfelelő felhasználási helyek felé való irányítására, a veszedelmes spekuláció kiküszöbölésére és a termelés mennyiségi és minőségi fokozására, az árpolitikára, végül pedig a szociális kívánalmaknak fokozottabb mértékű figyelembevételére vonatkozólag megtudunk, feltétlenül gondolkodásra kell hogy készítsen bennünket.

A német erdőgazdaság most *néhány éven keresztül a rendes évi termelésre előírt fatömegnek 150%-át* veszi igénybe, hogy az ország szükségletét a külföldi piacokról minél inkább függetleníthesse. Ez a bennünket bizonyára meghökkentő tény azonban nem jelent különösebb veszedelmet, mert a német erdőgazdaság jelentős megtakarításokkal rendelkezik és a négyéves terv keretében megfelelő komoly biztosítékot kap arra vonatkozólag is, hogy az erdőtőke hatalmas arányú erdősítések és a gazdasági eljárások javítása révén veszteséget nem fog szenvedni.

Doerr: Útépités a württembergi Hochschwarzwaldban. (Wegebauten im württembergischen Hochschwarzwald.) 359–360. oldal.

Eversnek a lap júliusi számában közölt tanulmányával kapcsolatosan az útépités néhány kérdését világítja meg, főleg műszaki szempontból.

Backhaus: Adatok a fadóntés technikájához. (Beiträge zur Fällungstechnik in Hauungsbetrieb.) 361–363. old.

Zeyhernek a lap 1936. évi decemberi füzetében azonos cím alatt közzétett fejtegetéseit bírálja.

Szerző szerint a munkatudomány szempontjából nem eleendő bizonyos, a gyakorlatban alkalmazott módszereknek a pontos leírása, az okszerűsítés alapja csak helyes elméleti elgondolás lehet, amelyet át kell vinni a gyakorlatba.

Szerző főleg a hajkolás kérdésében van *Zeyherrel* ellentétes véleményen és 4 fényképen bemutatja az egyik porosz kinestári erdőgondnokság (Rhoden) keretében felállított erdőmunkás-kiképző táborban tanított eljárást, mint amelyik a gyakorlatban a legjobban beváltak bizonyult.

Zeyher válaszában megjegyzi, hogy tanulmányában pusztán a gyakorlat számára akart áttekintést nyújtani a különböző

rendszerek előnyeiről és hátrányairól, amit a szakkörök nagy elismeréssel fogadtak.

Spiecker: Az erdő állományképeének ábrázolása mintapászták alapján. (Eine graphische Darstellung des Bestockungsaufbaus im Walde durch Weiserstreifen.) 365—368. old.

A Wagner-féle száraló szegélyes gazdaság fokozatos kialakítását, eredményeit, tehát az erdő képeének a vágásvezetés haladásával párhuzamosan futó változását nem igen lehet írásban megörökíteni, holott ezek az érdekes részletek sok tanulságot nyújthatnak az utókornak.

Szerző egy igen ötletes megoldást ajánl a kívánt cél elérésére. A szegélyekre merőlegesen az állományon keresztül bizonyos távolságban, egymástól mintegy 10 m széles mintapászták fektetendők és az azokban talált adatok pontosan feljegyzendők. Az ábrázolás úgy történik, hogy minden tizedik folyóméternél berajzolandók a még lábon álló törzsek fafaj és vastagság szerint, megfelelő jellel és skálában. A rajzot kísérő jegyzékben pedig az összes többi jellemző adatok is (felújítás mértéke, gyomosodás stb.) rögzítendők, miáltal kitűnő áttekintést kapunk az erdő felépítéséről és a vágás következtében beálló változásokról.

A mintapászták helyének megválasztása nagy gondot igényel; erősen változó állományviszonyok mellett többre van belőlük szükség és a felvételt is annyiszor kell ismételni, ahányszor a beavatkozás erősebb változást okoz az erdő összetételében.

Eckstein: Kátrány-nyerés Lappföldön. (Teergewinnung in Lappland.) 368—369. old.

A Lappföldön szokásos, félig a hegyoldalba, félig pedig faállványra épített, 6—8 m átmérőjű és 3—4 m magas boksában való szenítést írja le, amely különleges kiképzésével elsősorban kátránynerési célokat szolgál. A boksába csak erdei fenyő kerül, amely 3—4 napi szenítés alatt 25—30 hordónyi, igen jó minőségű

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1937. 11. sz.

Herzner: Különböző származású erdeifenyők fájára vonatkozó vizsgálatok. (Studien über das Holz von Weiskiefern verschiedener Herkunft.) 257—264 old.

Szerző egy telepítési kísérletnek 18-féle erdeifenyő-fajtát felölelő, 26—28 éves törzseiből vett mintáit vizsgálta meg annak eldöntésére, hogy a fatest legjelentősebb kolloid-kémiai tulajdonságai (vízfelvétel és ezzel kapcsolatosan a térfogat-megnagyobbodás) milyen mértékben változnak a származás szerint.

A vizsgálatok azt igazolták, hogy ezek a változások az egyes próbadarabok szíjácsrészeinek a függvényei, még pedig olyan nagy mértékben, hogy az egyes fajtákat jellemző különbségek ezen az alapon nem voltak kimutathatók. A származás megkülönböztetéséhez olyan próbadarabokat kellene használni, amelyeknél a szíjács és geszt aránya teljesen azonos.

Szerző egy, a fa vízfelvételeivel kapcsolatos vizsgálatok céljaira igen alkalmas, egyszerű és pontosan dolgozó eljárásról is számot ad.

Koller: Faleszállítás a hegységben tankvontatással. (Holzabtransport in Gebirgsgegenden mit einem Raupenschlepper.) 264—278 old.

Szerző a Caterpillar-Tractor-Company által szállított és a kezelése alatt álló erdőgazdaságban kipróbált, kis Diesel-traktorral végzett kísérletek eredményeiről számol be néhány fénykép kíséretében.

Nehéz terepen igen kielégítőnek találja a traktor munkáját és tekintettel arra, hogy az összes kiadásokat számításba véve m³/km-ként átlag alig 20 garas a szállítás költsége, alkalmazását a gazdaságosság szempontjából is melegen ajánlja.

Härdtl: A Karszt, keletkezése és következményei. (Der Karst, seine Entstehung und Folgen.) 278—285 old.

A történelemből ismert okokon kívül, amelyek már a föniciaiak ideje óta egyre fokozódó mértékben siettették a tengerparti hegységi erdők pusztulását, szerző szerint a török uralom alatt fennálló birtokviszonyok is sokban hozzájárultak a mai szomorú kép kifejlődéséhez.

A szegény lakosságnak ma a kecske az egyedüli megélhetési forrása és ez a magyarázata annak is, miért ütközik olyan nagy akadályokba erélyesebb rendszabályoknak az életbeléptetése.

WIENER ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1937. 46—49. sz.

Podhorsky: Az olasz Karszt-erdősítés. (Die italienische Karst-aufforstung.) 208—209. old.

A Karszt fásításának még a régi Monarchia keretén belül végzett első kísérleteit röviden érintve az olasz kormány jelenlegi nagyszabású munkáját ismerteti *Pavari* adatai nyomán.

Mint érdekességet meg kívánjuk jegyezni, hogy a jelenlegi Karszt-fásítás a teljesen kopár részeket veszi igénybe, nem akarván elvonni a szegény hegyvidéki lakosság elől a fűvel borított részeket, bokros legelőket. Pedig ezeken a területeken — jobb

talajukra való tekintettel — talán hamarább hozna sikert az erdősítés, ha teljesen el lehetne zárni őket a lakosság egyetlen létalapját jelentő legeltetéstől.

Az alkalmazott fafajok közül az alacsonyabb fekvésekben, a tengerparthoz közel a különben nagyszerű szolgálatokat teljesítő feketefenyőtől el kell tekinteni a nagy pusztításokat okozó rovarkárok és a gyakori tűzveszedelem miatt. Itt főleg a *Pinus halepensis* és *P. brutia* látszanak a legellentállóbbaknak és kitűnő talajtakaró a *Quercus ilex*.

A Közép-Karszt a feketefenyő számára az optimumot jelenti, de elegendő állományok létesítése itt is indokolt és a számbajöhető fafajok közül a *Cedrus atlantica*, *Chamaecyparis Lawsoniana*, *Juniperus virginiana* és *Cupressus arizonica* biztatnak a legtöbb sikerrel.

A Magas-Karsztban a luc- és jegenyefenyő, valamint a bükk is jól díszlenek, az erdeifenyőnek, mint előkészítő fafajnak azonban itt is, mint általában a Karszt erdősítésénél majdnem mindenütt fontos szerep jut.

Wawatschek: A fűrészüzemek erőművesítése. (Mechanisierung in der Sägerei.) 211—212 és 215—216 old.

Ausztria fűrészüzemei — kevés kivétellel — még mindig a háziipar szintjén mozognak. Szerző, mint az egyik nagyüzem vezetője, részletesen leírja azokat a berendezéseket, amelyek segítségével az annyira kívánatos okszerűsítés, tehát a termelési költségek apasztása elérhető.

A mechanizálásnak már a rönktéren kell kezdődnie az önműködő rönktovábbítóval. Fontos a szerepe az automatikus rönkemelőknél és a rönkbefogó kocsiknál is; ezeknek szabatos munkája révén sok idő takarítható meg.

Behatóan foglalkozik természetesen szerző a fűrészkerettel és tartozékaival is, amelyeknek bővebb tárgyalására azonban nem térhetünk ki.

Kallbrunner: Szélvédő pászta létesítése, mint a mezőgazdaság legsürgősebb szükségleteinek egyike. (Windschutzanlagen — eines der dringendsten Bedürfnisse unserer Landwirtschaft.) 216 old.

A talaj által termelt szénsavat a növények csak úgy tudják hasznosítani, ha azt az erős széljárás el nem fújja.

Szerző a csehszlovák mezőgazdasági tudományos kutatások megállapítása nyomán és a Pó-síkság fásításainak kedvező hatására, valamint az amerikai erdőpusztítások szomorú következményeire hivatkozva, a Bécs melletti Steinfeld nevű síkságnak szélterelő fasorokkal való beültetését kívánja.

Herzner: A fa mesterséges szárítása. (Über künstliche Holz-trocknung.) 219—220 old.

A mai gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett kevés faipari vállalatnak van módja arra, hogy feldolgozás alá kerülő anyagát előbb évekeig „pihentesse” és a szabad levegőn való tárolással fokozatosan szárítsa ki.

A mesterséges szárítás is eléggé kényes eljárás, amelynek kifogástalan kiviteléhez egyaránt kell ismerni a fa nedvességtartalmát és a szárítókamra levegőjének relatív párateltségét.

Kollmann szerint a kettő között ne legyen 30%-nál nagyobb különbség és ha már különböző nedvességtartalmú fát kell egy időben a szárító-eljárásnak alávetni (és ez fordul elő a gyakorlatban leginkább), akkor a legnedvesebb fa adatait kell kiinduló pontul venni a szárító kamrában lévő levegő relatív páratartalmának szabályozásánál.

A fa nedvesség-tartalmának megállapítására különböző módszerek vannak használatban, ezek közül kétségtelenül a villamos mérésen alapuló eljárás adja a legnagyobb pontosságot.

LATVIJAS MEŽU PĒTIŠANAS STACIJAS RAKSTI. 1936—1937. V—VIII.

Markus: A víztelenítés hatása az erdei- és lucfenyő növekvésére Lettország láptalajain. (Nosusināšanas ietekmes priedes un egles pieaugumā prauvaugsnās Latvijā.) V.1—184. old.

A víztelenítés mértékét a növényzetből is megítélhetjük. Az egyes fokozatokat esökkenő sorrendben: 1. a *Carex*-félék, 2. fafajták és 3. a *Sphagnum*-csoport jelzik.

Egy 50 éves állományban a víztelenítés következtében az első csoportban az erdeifenyő-állomány *Ostwald* szerinti magassági osztályértéke pl. 5 egységgel emelkedik, a lucfenyő az első két csoportban 6 osztállyal.

A víztelenítő árkok egymástól való távolságának 50 m-es növelésével a víztelenítés hatása átlag 0.5 magassági osztállyal csökken.

Az árkok hatása már az első évtizedben mutatkozik és ha az állomány növekvésében később mégis csökkenés észlelhető, akkor ez rendszeren az árkok karbantartásának hiányaira vezethető vissza.

0.01—0.5%-os esés mellett az árkoknak gyakorlati értéke nincsen.

A víztelenítéssel együtt jár a nyers talaj bomlása is, amely azonban az erdeifenyőre nincsen különösebb hatással, viszont a lucfenyő csak már bizonyos mértékben elbomlott talajon tud megtelepedni.

Zemītis: A megmunkálás hatása az erdei talaj víz- és levegő-gazdálkodásra. (Apstrādāšamas ietekme uz meža augšnas ūdens un gaisa režīmu.) VI. 1—30. old.

A nagyon érdekes vizsgálatok során szerző ahhoz a következtetéshez jut, hogy tarvágás esetén ajánlatos ugyan a talajnak azonnali megművelése, de *az erdősítéssel célszerű egy évig várni*, hogy a talaj az eredeti morzsalékos szerkezetét ismét visszanyerhesse. Azonnali erdősítés esetén a talaj kedvezőtlen vízháztartása következtében a csemetéket a kiszáradás veszélye fenyegeti.

Rose: Az erdei- és lucfenyő gyökereinek hosszúságbeli fejlődése. (Priēžu un egļu stādu dzinumsakņu garuma pieaugšanas gaita.) VII. 1—76. old.

A lucfenyő gyökerei 3—10 nappal előbb indulnak fejlődésnek, mint az erdeifenyőéi, rendszeren már április második felében. Utóbiaknak a levegő 3—3.4 C° középhőmérsékletére van szükségük.

A talajnedvesség csak akkor befolyásolja a gyökérfejlődést, ha a normális mérték alá esik.

A gyökerek hosszúságbeli fejlődése május és október között a legnagyobb és novemberben teljesen megszűnik.

A levegőnek magasabb hőfoka ártalmas ültetés közben a csemetékre. A gyökérfejlődés adataiból következik, hogy csemetét ültetni nemcsak tavasszal, hanem ősszel is lehet; legalkalmasabb idő az őszi ültetéshez az augusztus és szeptember hónapok.

Kundzinš: Néhány tényező hatása a hamvas égernek sarjakról való felújítására. (Dažu faktoru ietekme uz baltalkšņa vegetātīvo atjaunošanos.) VIII. 1—45. old.

A felújítás sikere szempontjából nem játszik szerepet, hogy a döntés után magas vagy alacsony tuskók maradnak vissza, sem az, hogy a vágáslap síma-e vagy egyenetlen.

A vágás ideje fontos tényező, mert téli termelés után a sarjak nagyobb számban jelentkeznek és erőteljesebbek, mint nyári termelés esetén.

A hamvas éger igen világosságot kívánó fafaj, még önmaga árnyékolását is nehezen tűri. A sarjhajítások tehát ott a legerőteljesebbek, ahol a tuskók teljes napfényt élveznek.

JOURNAL OF FORESTRY. 1937. 10. sz.

Williams: Az erdészeti szakoktatás és a könyvtár. (A librarian looks at forest education.) 905—908. old.

Az erdészeti tudományok fejlődésével kapcsolatosan az egyes részletkérdések irodalma is mindjobban bővül. A tanár munkája

nem terjeszkedhetik ki bizonyos határokon túl és a különleges kívánalmakat a könyvtárnak kell kielégítenie.

Amerikában ezt a kérdést nagyon komolyan veszik. A könyvtárost nemcsak azért alkalmazzák, hogy az esetleg keresett könyveket kézbeadja, hanem állandó érintkezésben kell állania a tanárokkal és az előadott anyagnak megfelelően *fel kell hívnia a hallgatók figyelmét azokra a könyvekre, amelyekre szükségük lehet.*

Igy nemcsak a tudományok hivatásos művelői, hanem a gyakorlati pályákra kikerülő szakemberek is olyan szoros kapcsolatba kerülnek az irodalommal, amelynek hatása maradandó nyomokat hagy és állandó érdeklődésre serkenti őket, annak a meggyőződésnek az alapján, hogy a *szakmájában csak az juthat előbbre, aki folyton figyelemmel kíséri az irodalmat is.*

A specializálódás következtében szinte elkerülhetetlen egyoldalúságot azzal kell egy hivatása magaslatán álló könyvtárosnak ellensúlyoznia, hogy a *főiskolai hallgatóság érdeklődését felkelti más szakmabeli, sőt szépirodalmi és művészeti munkák iránt is.*

Nélkülözhetetlen a könyvtáros munkája a *tudományos kutatásnál* is. Itt hasonlóképpen nem elegendő, hogy a könyvtáros csak a megnevezett műveket szerezzé be, segítsége akkor válik igazán értékesé, ha *öntevékenyen kezére jár a kutatónak* és a kérdés részleteire vonatkozóan beszerzi és kezébe adja a megfelelő anyagot.

Westveld: Erdészeti kiképzés a gazdasági szakoktatásban. (From forestry education in the agricultural curriculum.) 910—913. old.

Szerző statisztikai adatokkal igazolja, *mennyivel könnyebben tudnak elhelyezkedni a gazdasági főiskoláknak azok a végzettjei, akik erdészeti tanulmányokat is folytattak.*

Miután azonban a hallgatóknak amúgyis nagy megterhelése következtében a tananyag újabb kibővítése heves ellenzésre talál, meggyőző érveléssel mutatja ki, hogy a gyakorlati élet kívánalmait szolgáló erdészeti oktatás csak hasznára válik a mezőgazdaság különböző üzemeiben elhelyezkedni kívánóknál, különösen a farmgazdálkodás keretein belül, ahol a fatermelés egyre nagyobb jelentőséghez jut.

Meade: A tűzvédelem újabb fejlődése. (A new development in firebreak maintenance.) 914—918. old.

Michigan államban a felszántott tűzvédelmi pásztákat állandó boronálással tartják tisztán. Eddig közönséges fogasboronákat használtak, amelyeket lovak vagy traktor vontattak.

A pászták összes hosszúságának nagyarányú növekvésével gyorsabb és olcsó megoldást kellett találni. Legcélravezetőbbnek

a motoros erővel való boronálás látszik, amelyhez a tűzvédelem hivatalos intézményei egy különleges járművet szerkesztettek. Ez hasonlít a teherautóhoz, de az első és hátsó kerekek között egy tárcsás borona nyer elhelyezést, amelynek tengelye a kormánykerekek mellett elhelyezett kapcsoló segítségével emelhető és süllyeszthető.

Az 1936—1937. évek folyamán számos kísérletet végeztek ezzel a motoros boronával, amelyek azt látszanak igazolni, hogy további kisebb módosítások keresztülvitele után minden tekintetben kielégítő eredményt lehet várni tőle. Teljesítményét a közönséges traktorvontatású boronáéval két táblázat állítja szembe és szerző rámutat mind a két megoldás előnyeire és hátrányaira.

Fritz: A traktor előnyei. (Tractor advantages in the red-wood region.) 919—928. old.

A kaliforniai nagy Wellingtonia-kitermelések részben azért váltak erdőpusztításokká, mert a faanyag kiszállítására a nehézkes drótkötélvontatást alkalmazták. Ez t. i. csak úgy gazdaságos, ha az egész területet letarolják, mert a lokomobiloknak egyik helyről a másikra való szállítása igen költséges és ezért az állva hagyott törzsek kikerülése nem lehetséges.

1935 óta traktorokkal is próbálkoznak a termelők, mégpedig igen jó eredménnyel. A traktor t. i. nemcsak nagyobb mozgékony-ságot és többoldalú alkalmazhatóságot jelent, hanem sokkal kevésbé függ a vízszolgáltatástól, kevesebb tüzelő- és kenőanyagot igényel, mint a gőzgép, kevésbé jó utakkal is megelégszik és így a kiszállításnál már ez a körülmény is 50—80 fillér megtakarítást jelent m^3 -ként. A traktorral való munka a *szárlalást is lehetővé teszi*, tehát a termelő mindenkor jobban igazodhatik a piac kívánalmaihoz, nem kénytelen a gyöngye törzseket is kihasználni és nem szaporítja a kisebb értékű anyaggal a fűrészre kerülő árut. Ha számbavesszük továbbá, hogy a kitermelés is részletekben történhetik és ezáltal kevesebb törzs törik el a döntésnél és a kivontatásuk is szaporábban mehet, megérthetjük, hogy szerző miért olyan lelkes szószólója a traktorral való kiközéltetésnek, ami a fenti körülményeket mind számbavéve, m^3 -ként 3—4 pengő költségmegtakarítást jelent, azonfelül, hogy erdőműveléstani szempontból is lehetőséget nyújt az okszerű gazdálkodásra.

Matthews: Az erdő tűzveszélyének becslése kisebb próba-területek alapján. (Small-plot method of rating forest fuels.) 929—931. old.

Az erdőtüzek terjedési sebességének és leküzdhetésének számadatokkal való megvilágítását szolgálják szerző fejtegetései,

aki a nagy amerikai erdőtűzek hazájában, a Pacific államban alkalmazott eljárást ismerteti.

A kísérleti területek 2×2 m nagyságúak. Ezeken pontosan számbaveszik a záródást három fokozattal („nyílt“, „közepes“ és „teljes“ megjelöléssel), továbbá: 1. az uralkodó fák, 2. az elnyomott törzsek, 3. a cserjék, 4. a fűfélék és 5. az alomréteg gondos vizsgálata alapján a tűzveszély mértékét négy fokozattal („csekély“, „mérsékelt“, „nagy“ és „túlzott“ megjelöléssel), valamint a területnek a tűz leküzdésével szemben tanúsított ellenállását, ugyan- csak négy fokozatban.

Ezeknek az adatoknak a szembeállítására alapján becsülik a tűzveszély mértékét, amelynél a legalacsonyabb fokozatban 1-el, a továbbiakat 2, 4, illetőleg 8-al jelölik.

Ezek a kísérleti területek állandó megfigyelés alatt vannak és a tűzveszedelem szempontjából kétségtelenül igen hasznos segítséget jelentenek. Még az egyes erdőgazdasági eljárások alkalmazásánál is számbavétnak, mert hiszen nem lényegtelen azon a vidéken, hogy egy bizonyos beavatkozás következtében milyen mértékben növekszik a tűzveszély.

**Offord és D'Urbal: Vegyszerek alkalmazása bozótok fel-
égetésénél. (The use of chemicals in brush burning.) 942—947. old.**

A simafenyőn pusztító *Cronartium ribicola* nevű rozsdagombának a *Ribes*-félék a gazda-növényei és azért ezeknek a kiirtására nagy gond fordítandó.

Amerikában különleges traktorokkal végzik az irtást. A földből kitépett cserjéket azonban el is kell égetni és miután a géppel végzett munka közben ezek közé igen sok földes anyag is keveredik, amely az égést többé-kevésbé gátolja, különféle vegyszerek alkalmazásával igyekeznek jó eredményt elérni.

Szerző 18 keveréket sorol fel és ismerteti ezeknek előnyeit és hátrányait. Mint legolcsóbb, leghatásosabb és legkevésbé drága szert a Diesel-olajjal kevert faszénport ajánlja, hangsúlyozván, hogy a tökéletes munka érdekében a némi költségtöbbletet jelentő, de nedves időben is tökéletes égést biztosító vegyszerek alkalmazásától nem szabad takarékosági szempontok miatt eltekinteni.

L'ALPE. 1937. 8—10. sz.

Vannini: A viareggioi fenyőerdő és az ahhoz esatlakozó tengerpart növényzete. (La flora della pineta di Viareggio e della spiaggia contigua.) 301—312. old.

A *D'Annunzio*, *Pacini*, *Eleonora Duse*, *Böcklin*, *Puccini* s annyi más híres ember által felkeresett, illetőleg megénekelt erdőknek és környékének történetét, helyszíni, közzétani leírását

adja s felsorolja az ott előforduló fás-, évelő- és egyéves növényeket.

de Philippis: Az *Acacia*-fajok kérge mint tannint szolgáltató anyag; jelentősége Olaszországban és az olasz birodalomban. (*La corteccia di acacie come materiale tannante: sua importanza per l'Italia e l'Impero.*) 313—322. old.

A világ tanninszükségletét szolgáltató anyagokból 34.1% a *quebrako*-ra, 17.8% *Castanea*-félékre, 11% *Mimosa* és *Acacia*-fajok kérgére, 6.9% tölgyek kérgére és 30.2% egyéb anyagokra esik. Évenként 112.000 tonna acacia és mimosa-kérget hántolnak le s ebből a kéregből összesen 18.160 tonna tannint állítanak elő. Szerző részletesen kimutatja több táblázatban Olaszországnak és a számbajövő államok tannin-termelését, valamint fogyasztását, és közli a tanninra vonatkozó nemzetközi kereskedelem adatait is. Arra a végső következtetésre jut, hogy Olasz-Afrikában azokból a tannintermelésre alkalmas *Acacia*-fajokból kell sok erdőt telepíteni, amelyek a határos angol gyarmatokon, főként Kenyában olyan jól tenyésznek.

Agaricus: Térjünk vissza a berkenyefajokhoz. (*Ritorno al sommacco.*) 323—329. old.

Szerző a berkenyefajok erősebb mértékben való tenyésztését, illetőleg azok újbóli felkarolását ajánlja. Különösen egy Sziciliában nagyon jól tenyésző fajra hívja fel a figyelmet. Ennek a leveleiből olyan nagy mennyiségű tannint lehet előállítani, hogy az arra alkalmas helyeken való megtelepítésének és nagyban való tenyésztésének következményeként Olaszország hamarosan nem szorulna többé tannin-behozatalra.

Allegri: Néhány exotikus ciprusféléiség meghatározása. (*Sul riconoscimento di alcune cupressacee esotiche.*) 330—339. old.

A *Juniperideae*-, *Cupressoideae*- és a *Thujoideae*-családokhoz tartozó, a Földközi-tenger vidékén tenyésző fanemeket és válfajokat ismerteti. Lombozatuk, törzsképzésük, hajtásaik, kergük, rügyeik, leveleik és terméseik részletes leírása és egybevetése útján szerző a gyakorlatban igen jól használható kulcsot ad az olvasó kezébe, amellyel az egyes fanemek és válfajok biztosan és igen könnyen meghatározhatók. A szöveget átnézetes táblázat és kitűnő szemléltető fényképek egészítik ki.

Merendi: A III. nemzetközi „carbon-carburant“ kongresszus. (II III. Congresso Internazionale del Carbonio-Carburante.) 354—361. old.

A Rómában 1937 szeptember 10—13. napjain tartott kongresszust ismerteti; felsorolja az azon bemutatott és letárgyalt

dolgozatokat. A következő, vagyis IV-ik ilyen kongresszus 1938-ban lesz Németországban.

REVISTA PĂDURILOR. 1937, 10. sz.

Prodanciuc: Gyakorlati és elméleti hozzászólás a műfa gazdaságos fűrészeléséhez. (Nota de tăere; observațiuni practice și teoretice.) 985—992. old

Hogy a rönkökből miként lehet a legnagyobb mennyiségű és legértékesebb fűrészarút kihozni, igen sokat vitatott kérdés. Szerző a mai legújabb berendezésű fűrésztelepeken alkalmazott eljárásokat: a különböző számítási módokat (képletek, illetve táblázatok segítségével) és a grafikus megoldásokat ismerteti. Arra a végső következtetésre jut, hogy a grafikus úton való meghatározás a legcélszerűbb.

Teodorescu: A fával kapcsolatos kérdések az anyagvizsgálók londoni kongresszusán. (Problemele lemnului la congresul internațional de încercări de materiale dela Londra.) 993—996. old.

Beszámoló az Anyagvizsgálók Nemzetközi Szövetségének folyó év áprilisában tartott kongresszusáról. Megvitatott tárgyak: a fa tűzállósága, ellenállása a víz rongálásával, rovar- és gombabetegségekkel szemben; konzerválása (telítése és az alkalmazott anyagok); szilárdsága különböző irányú igénybevételnél; víztartalma és száradása; végül a fára vonatkozó egyéb laboratóriumi vizsgálatok eredményei. A kongresszus előadóit és a letárgyalt tanulmányok szerzőit a következő országok adták: Anglia, Ausztria, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Hollandia, Németország, Norvégia, Olaszország, Románia, Svédország.*

Sburlan: A tűzifát parkettának feldolgozó gép (O mașin.) pentru prelucrarea lemnului de foc in frize de parcheteă 997—1001. old.

Az *Aczel-féle* gépet ismerteti, amelyről dr. *Bokor* Rezső előadása szólt a Budapesten 1936 őszén tartott II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszuson. (Részletesebben lásd az O. E. E.-nél is beszerezhető Kongresszusi Iratok II. kötetének 732—735. oldalain.)

Erdei kihágások. (Delictele silvice.) 1030—1064. old.

A lap szerkesztőségének felhívására az „*Időszerű kérdések*“ (*Probleme zilei*) rovatában napirendre tűzött tárgyban nyole cikk érkezett be. Szerzőik: *Florescu, Pavalachi, Heroiu, Moldovanu J. junior, Pető, Criveanu, Ene* és *Câmpean*.

* Miért hiányzott Magyarország? *Szerk.*

A háborút követő időben nagyon megszorodtak az erdei kihágások és még ma is elég sok panaszra van ok. Szerzők a következő orvoslási módokat ajánlják: 1. Nem szabad a bűnösök büntetését elengedni (ne adjanak nekik amnesztiát). 2. Az erdő szeretetére, az erdészeti jogszabályoknak és az erdő jelentőségének megismerésére kell a lakosságot nevelni. Fokozni kell az erdészeti propagandát. 3. A szegény sorban élő lakosságot jutányos áron kell a szükséges tüzifával ellátni. 4. Az erdei kihágások elkövetőit szigorúbban kell büntetni. 5. Az erdő őrzésével megbízott személyzet létszámát emelni kell. Az erdőőröket minden egyes felfedezett büntény után jutalomban kell részesíteni.

ČESKOSLOVENSKÝ LES. 1937. 15—31. sz.

Dvořak: Adalék a fakészletek megállapításánál használatos 40%-os eljárás javításához. (Příspěvek ke zlepšení 40% metody při určování hmot porostů.) 98—99. old.

Az erdőgazdasági tervek készítéséhez szükséges adatok, nevezetesen a fakészletek megállapításánál a gyakorlatban gyakran használt 40%-os módszert ismerteti, rámutatva annak hátrányára. Ez abban nyilvánul, hogy:

1. a valódinál nagyobb eredményt ad,
2. a mintafák gondos kiválasztása és ledöntése hosszadalmas és a kevésbé pontos eljáráshoz viszonyítva, nem gazdaságos,
3. a növekvési viszonyok megítélése végett a ledöntött mintafák száma rendszerint nem elegendő.

Ezeknek a hátrányoknak a kiküszöbölése céljából szerző saját eljárását ajánlja, mely abban áll, hogy a helyszínén körülbelüli átlag-törzsek keresendők ki, de a kiszámítás szakaszos grafikus köbözés alkalmazásával, pontos átlagtörzs szerint végzendő.

Linhart: A kutatás tárgyát képező erdei szállításról (Lesní dopravnictvů jako objekt výzkumu) 108—109. old.

Az erdei szállításnak sajátos jellege van és ezért (főleg az erdei termelési hely nagy kiterjedésére, valamint a technika fejlődésére való tekintettel) a tulajdonképeni termeléstől mind műszakilag, mind pedig kezelés szempontjából különválasztandó.

Szerző az erdei szállítás erdő- és közgazdasági jelentőségének részletes ismertetése után úgy véli, hogy mivel annak kutatási tere a maga egészében is terjedelmes, tanulmányozásához különálló intézményeknek a létesítésére volna szükség. Mert csak így lehetséges, hogy ennek a kérdésnek üzem-technikai és egyéb részletei — a gazdasági élet hullámzására való tekintettel — állandó megfigyelés tárgyát képezhessék.

Sekanina: Az erdő természetes felújításáról. (Úvaha o přirozené obnově lesa.) 175—184. old.

Az erdőgazdasági munka-osztály f. é. július hó 4-iki ülésén a Központi Csehszlovák Erdészeti Egyesület (Ú. I. Čs. L.) reichenbergi XXVI-ik évi közgyűlése alkalmából tartott előadás. Szerző mindenekelőtt megállapítja, hogy a csehszlovák erdőkben túlnyomólag a tarvágást alkalmazzák és olyan erdőterület, melyen a gazdálkodás hosszabb idő óta rendszeresen és eredményesen természetes felújítással folyik, aránylag igen kevés van. Összehasonlítja a mesterséges és természetes felújítást és az erdő lényegére való befolyásukat. Hogy a mai állapotot és annak okait igazságosan meg lehessen ítélni, a továbbiakban rámutat azokra az akadályokra, melyek a tarvágásról a természetes felújulással kapcsolatos szálaló vágásra való átmenetet megnehezítik.

Dr. Farský: A vörösfenyő új betegségéről. (Ještě o nové chorobe modřinu.) 205—208. old.

Bár általános a vélemény, hogy a vörösfenyő új betegségét gomba okozza, szerző nézete szerint a pusztulás előidézője az *Aeolotripidák* családjához tartozó *Thysanoptera*, *physopoda* nevű apró és igen kártékony rovar. Ő maga ugyan ezt a rovarat beteg vörösfenyőkön azelőtt sohasem észlelte és az út chovici erdőgondnokság által hozzá beküldött beteg vörösfenyőkön mindenkor csak elszigetelten és kevésszámú álcát talált, de éppen ezért szükségesnek tartja a *Thysanoptera* megfigyelését, mert így valószínű, hogy az útchovici erdőgondnokság lelete alapján ki derül majd, melyik rovar az okozója az új betegségnek.

Dr. Weingartl: Új erdészeti statisztikánkból. (Z naší nové lesní statistiky.) 213—217. old.

A közlemény az állami statisztikai hivatal és annak erdészeti osztálya* által összeállított statisztikai áttekintés a csehszlovák köztársaság 1934. évi erdészeti viszonyairól, fatermeléséről és annak felhasználásáról.

Bencsik: A nem jövedelmező erdők berendezése. (Zaria-denie lesov nevýnosných). 231—232. old.

Hogy az olyan erdőknél, amelyek teljesen vagy nagy részben kihasználtattak s ennek folytán egyáltalában semmi vagy csak csekély jövedelmet hajtanak, az erdőgazdasági tervek költségei túl magasak ne legyenek, szerző nézete szerint érvényre lehetne juttatni a 97/1930. számú kormányrendelet (Sb. z. a n.) azon rendelkezését, amelynek értelmében a gazd. tervet jóváhagyó hatóság a fél

* Amilyen nálunk, sajnos, nincs!

kérelmére a hivatkozott kormányrendeletben előírt egyes kellékektől, vagy azok egy részétől eltekinthet. Ilyen erdőknél nagyobb kiterjedés esetén is a gazdasági üzemtervet egy „gazdasági program” (ideiglenes terv) helyettesíthetné.

A viszonyok változásával s az erdő állapotának és jövedelmének javulásával a rendezés munkája fokozatosan kiegészíthető és tökéletesíthető volna.

Růžička: Vajjon rovarok okozzák-e a vörösfenyő csúcszáradását? (Vrcholková choroba modřínu od hmyzu?) 241—242. old.

A morva kutatókkal szemben, akik ezt a betegséget 1926-ban a *Paratetranychus ununguis*, 1927-ben és később a *Cnaphalodes strobilobius*, 1936-ban a *Lachnus laricis* Koch-nak, 1937-ben pedig ezek elhagyásával a *Thysanopterának* tulajdonították, szerző azt állítja, hogy mindezek nem okai a szóban lévő betegségnek. Az Útěchovicban talált *Thysanopterára* vonatkozó nézet az újabb megfigyeléseken dőlt meg. Néhol igen kevés *Thysanopterát* találtak, néhol pedig semmit, ott sem, ahol a csúcszáradás nagyon elterjedt. Cseh és német kutatók megfigyelései alapján véleménye az, hogy: a *Thysanoptera* ugyan a vörösfenyőnek láthatólag időnként megjelenő kártevője, de nem oka a csúcszáradásnak, mert csak egyes helyeken észlelték, holott a csúcsok elszáradtak olyan helyeken is, ahol a rovar egyáltalában nem fordult elő.

Az erdei fák közül a tűlevelűek élő csúcsain is ismeretesek a *Botrys cinerea*-tól, a lucfenyőn pedig az *Ascochyta piniperda* gombától eredő hasonló betegségek. Utóbbi Útěchoviban már 30 év óta és rovarok nélkül is tetemes kárt okoz egy kb. 12 ha kiterjedésű lucfenyvesben.

Ezek alapján azt következteti, hogy a vörösfenyő csúcszáradásához sem szükséges rovarok közreműködése. Elegendők ahhoz a *Botrytis cinerea* és társai.

Komárek és Pfeffer: Jegenyefenyveseink komoly veszélye. (Vážne ohrožení našich jedlin). 249—253 old.

Szerzők a Szudeta-vidéki jegenyefenyvesek száradását, azokon a termőhelyeken, ahol a pusztulásnak egyéb látható okai nincsenek, a talajviszonyok fizikai rosszabbodásának tulajdonítják.

A fiatal állományok hirtelen pusztulását a *Dreyfusia Nüsslini* és *D. piceae* levéltetvek idézik elő, amelyek a korona fiatal hajtásait milliárdnyi mennyiségben lepik el s előbb a tűk és hajtások erős elváltozását, később pedig a korona, majd az egész fa száradását okozzák.

Ennek az eredetileg Kaukázusból, talán az *Abies Nordmanni*val behurcolt s Szlovenszkóban Körmöcbányán, az újbányai kerületben, Zsarnócán, Kassa vidékén, Kassahámoron s Aranyid-

kán fellépett s a jegenyefenyvesekben igen jelentékeny kárt okozó levéltetű élettanának rövid leírása s az ellene való védekezési mód ismertetése után néhány tanulságos felvételen bemutatják a rovarok által megtámadott jegenyefenyőhajtások képét nyáron, a fertőzés kezdetén

SYLVAN, 1937. Seria B. 1—6. sz.

Lopuski: Az örökerdő és alkalmazása a fényigényes fajoknál. (Gospodarka lasu ciąglego i jej zastosowanie do gatunków światłoządnych). 25—35. old.

Szerző az örökerdőnek két alakját különbözteti meg. Mind a kettő az erdőnek kis részekre való felosztását követeli és a gazdaság ügy vezetendő, hogy a faállomány zárodásban maradjon és természetes úton újuljon fel.

Az egyik alak: a szoros értelemben vett száraló gazdaság, amely vegyeskorú állományt eredményez és egész területén természetes úton újul fel.

A másik típus: a *Wagner*-féle száraló szegélyes gazdaság, amelynél a vágás keskeny, kelet-nyugati irányú pásztárokban történik folytatólagos észak-déli irányú haladással.

A két alak között átmenetek lehetségesek.

A *Gurnand-Biolley*-féle ellenőrző eljárásnak a fakészletváltozás megállapítása céljából való alkalmazása igen ajánlatos.

A vegyeskorú erdőnek az egykorúval szemben annyi előnye van, hogy a száraló gazdaságról, magukban a fényigényes állományokban sem szabad lemondani, bár ezek némi nehézségeket okoznak.

A száralógazdaság hatása alatt az erdeifenyő-állományok Bärenthorenban 2 szintű állományok alakját veszik fel.

Abban az esetben, ha a ritkító-vágás alkalmazásánál a fényigényes faállományokban a felújulás folyamata nem kívánt jellegűt öltene, minden pillanatban — ideiglenesen vagy állandóan — át lehet a száraló szegélyes gazdaságra térni, nem okozva az ellenőrzési módra támaszkodó rendezési tervben semmi zavart, mint-hogy az erdőterület felosztása, a használati idő és a használat hozama azonosak.

Mindenesetre kitartóan kell törekedni a főcél elérésére: vegyes fanemű különböző korú és legalább 2 szintű erdő létesítésére.

Oszelda: A bányafa termelése és méretei. (Wyróbka i pomiar drewna kopalnianego.) 35—39. old.

Lengyelországban a bányaipar jelenleg mintegy 700.000 m³ bányafát használ fel; 1 tonna kitermelt szénre vagy más

ásványra átlag 0.018 m³-t. Erre a célra, mint legmegfelelőbb fát erdei-, luc- és jegenyefenyőt s aránylag kevés tölgyet használnak.

A bányafának alkalmas piac anyagtermelési, kezelési, valamint köbözési módjának ismertetése után szerző magának a bányafának mikénti termelését, méreteit, úgyszintén köbözését — a Waida-féle táblák szerint — ismerteti.

Sokolowski: A puszták beerdősítése Magyarországon a talaj és a növényzövetkezetek figyelembevételével. (Zalesianie nieużytków na Węgrzech na podstawach glebowych i fitosocjologicznych.) 49—59. old.

Szerzőt az Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetségének 1936. év szeptember havában Magyarországon tartott IX. kongresszusa alkalmával tárgyalt kérdések közül különösen a sivár homok és szikes területek beerdősítésének munkája és az elért eredmények lepték meg. Ezeket részletesen ismerteti néhány szép fénykép kíséretében.
